

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հետազոտական աշխատանք

Թեմա՝

Մանկավարժական աշխատողի համագործակցությունը
գործընկերների հետ՝ փորձի փոխանակման և
մասնագիտական գործունեության արդյունավետության
բարձրացման նպատակով

Կատարող՝ «Հրազդան համայնքի թիվ 7 ՆՈՒՀ» ՀՈԱԿ-ի դաստիարակ

Մայրամ Առաքելյան

Հրազդան 2023

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողի համագործակցությունը գործընկերների հետ	5
Համագործակցությունը որպես մանկավարժների մասնագիտական աճի գործոն	6
Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում դաստիարակների գործընկերների հետ համագործակցության ուսումնասիրություն	11
Եզրակացություններ	14
Օգտագործված գրականության ցանկ	15
Հավելված 1.....	16

Ներածություն

Ինչպես գիտեք, «մեկ մարդը մարտի դաշտում մարտիկ չէ», ուստի շատ կարևոր է ունենալ համախոհների թիմ: Ուսումնական հաստատություններում հաջող վերափոխումների պայմաններն են մանկավարժական աշխատողների ստեղծագործական համագործակցությունը, ուուցման գործընթացում նոր մոտեցումների ներդրումը և մանկավարժների միջև կանոնավոր շփումը: Մանկավարժական կազմի միջև գիտելիքների փոխանակումը մեծացնում է նրանցից յուրաքանչյուրի արդյունավետությունը: Կրթական գործընթացը դառնում է ավելի արդյունավետ և, հետևաբար, ավելի հաջողակ:

Համագործակցությունը մի քանի սուբյեկտների համատեղ գործողություններն են, որոնք ուղղված են ընդհանուր արդյունքի ձեռքբերմանը, մինչդեռ ոչ միայն համատեղ ազդեցություններ են ունենում աշխատանքի ընդհանուր առարկայի վրա, այլև մասնակիցները ազդում են միմյանց վրա: Այս առումով համագործակցությունը բարձր ներուժ ունի մասնագիտական մանկավարժական գործունեության և հաղորդակցության զարգացման համար, ներառյալ նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական թիմում: Համագործակցությունը մանկավարժական կազմի աշխատանքի կարևոր կողմն է, քանի որ այն նպաստում է մանկավարժների միջև արդյունավետ փոխգործակցությանը, կրթական գործընթացի որակի բարելավմանը և ընդհանուր նպատակներին հասնելուն:

Այնուամենայնիվ, նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում մանկավարժական կազմի համագործակցության հարցերը մնում են վատ ուսումնասիրված: Կառավարման պրակտիկայում, որպես կանոն, բարձրացվում է մանկավարժների պարտականությունների ֆունկցիոնալ բաշխման հարցը, մինչդեռ քիչ ուշադրություն է դարձվում մանկավարժական կազմի անդամների միջև փոխգործակցության բնույթին և նրանց գործողությունների համակարգմանը մեկ արդյունքի հասնելու համար:

Աշխատանքի **նպատակն է** զարգացնել նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժների միջև համագործակցությունը՝

նախադպրոցական կրթության հիմնական կրթական ծրագրի արդյունավետ իրականացման համար:

Ելնելով աշխատանքի նպատակից՝ դրվել են հետևյալ **խնդիրները՝**

- ուսումնասիրել նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողի համագործակցությունը գործընկերների հետ
- բացահայտել համագործակցության ազդեցությունը մանկավարժի մասնագիտական աճի վրա
- ներկայացնել նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կազմում համագործակցության ձևերն ու մեթոդները,
- կատարել հարցում բացահայտելու համար նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում դաստիարակների պատրաստակամությունը համագործակցելու գործընկերների հետ:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողի համագործակցությունը գործընկերների հետ

Այսօր կրթության մեջ գնալով ավելի տարածված են դառնում այնպիսի հասկացություններ, ինչպիսիք են համագործակցությունը, համագործակցության համակարգումը և թիմային աշխատանքը: Համագործակցությունը համարվում է 21-րդ դարի առանցքային հասկացություններից մեկը [OECD Future of Education and Skills 2030]¹: Դա պայմանավորված է կրթության նպատակների ուղղության և ուղղվածության փոփոխությամբ և, իհարկե, հասարակության և պետության կողմից կրթական գործընթացի նկատմամբ պահանջներով: Ավելին, ենթադրվում է, որ մանկավարժների թիմային աշխատանքը դրական ազդեցություն ունի սովորողների արդյունքների վրա²:

Նախադպրոցական կրթության արդիականացման ներկա փուլում հատուկ ուշադրություն է դարձվում նախադպրոցական կրթական կազմակերպություններում կրթական գործընթացի որակի ապահովմանը՝ հիմնված մանկավարժների՝ որպես մասնագետների համագործակցության վրա:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական անձնակազմում համագործակցությունը մանկավարժների համատեղ աշխատանքի և փոխգործակցության գործընթաց է՝ ընդհանուր մանկավարժական առաջադրանքներին և նպատակներին հասնելու համար: Այն հիմնված է փոխօգնության, փոխգործակցության և փոխադարձ հարգանքի սկզբունքների վրա:

Պետք է նշել, որ համագործակցության գործընթացին անձանկազմի մանկավարժների համատեղ ներկայությունը միշտ չէ, որ հնարավոր է, քանի որ յուրաքանչյուր մանկավարժ աշխատում է իր ժամանակացույցով երեխաների կոնկրետ խմբի հետ: Մանկավարժը կարող է ունենալ իր մարտավարական նպատակը կոնկրետ միջոցառում անցկացնելիս,

¹ Паштон Л. М., Содержание понятия «сотрудничество учителей» в школе: его характеристики, формы и предпосылки URL- <https://cyberleninka.ru/article/n/soderzhanie-ponyatiya-sotrudnichestvo-uchiteley-v-shkole-ego-harakteristiki-formy-i-predposylki>

² Doppenberg J. J., Bakx A. W. E. A. & den Brok P. J. Collaborative teacher learning in different primary school settings, Teachers and Teaching: Theory and Practice. 2012. No. 18. P. 547-566.

ինչը որոշակի դժվարություններ է առաջացնում մանկավարժական կազմի շրջանակներում համագործակցության կազմակերպման գործում: Այնուամենայնիվ, մանկավարժների թիմը կապված է մեկ ռազմավարական նպատակով՝ երեխաների անհատականության զարգացումը: Ուստի անհրաժեշտ է համագործակցություն մանկավարժական գործունեության մեջ:

Մանկավարժների գործունեության ընդհանուր վերջնական արդյունքը կարելի է համարել կազմակերպության կրթական ծրագրով առաջադրված խնդիրների լուծումը:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում յուրաքանչյուր մանկավարժական աշխատող դիտվում է որպես մասնագիտական խնդիրների լուծման սեփական փորձ ունեցող մասնագետ՝ ունենալով մասնագիտական և անձնական հետաքրքրություններ և կարիքներ, ինչպես նաև որոշակի հնարավորություններ: Միաժամանակ առաջին պլան են մղվում մասնագետի այնպիսի հատկանիշներ, ինչպիսիք են՝ համագործակցելու պատրաստակամությունը, թիմում աշխատելը, թիմային աշխատանք կազմակերպելու կարողությունը: Սա օգնում է ստեղծել հարմարավետ աշխատանքային պայմաններ և խթանել յուրաքանչյուր մանկավարժի մասնագիտական աճին, որը աճը որոշվում է նրա բոլոր մասնագիտական նշանակալի որակների զարգացմամբ:

Համագործակցությունը որպես մանկավարժների մասնագիտական աճի գործոն

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական անձնակազմում համագործակցությունը նպաստում է երեխաների համար բարենպաստ և արդյունավետ կրթական միջավայրի ստեղծմանը: Հավաքական համագործակցությունը մանկավարժներին թույլ է տալիս փոխանակել փորձ, գաղափարներ և գիտելիքներ, մշակել և կիրառել երեխաների ուսուցման և դաստիարակության նորարարական մեթոդներ և մոտեցումներ:

Մանկավարժական անձնակազմում համագործակցությունը նպաստում է նաև մանկավարժների մասնագիտական մակարդակի բարձրացմանը: Նախադպրոցական կրթական կազմակերպությունում մանկավարժական աշխատողի մասնագիտական աճը տեղի է ունենում գործընկերների հետ փոխազդեցության մեջ՝ ինքնաիրացման և ստեղծագործելու հնարավորություններ ընձեռելով:³

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական անձնակազմում համագործակցությունն ունի մի շարք առավելություններ, որոնք նպաստում են թիմի բոլոր անդամների արդյունավետ աշխատանքին և զարգացմանը՝

- *Փորձի և գիտելիքների փոխանակում:* Համագործակցությունը մանկավարժներին թույլ է տալիս փոխանակել փորձ և գիտելիքներ, ինչը նպաստում է թիմի յուրաքանչյուր անդամի մասնագիտական մակարդակի բարձրացմանը: Մանկավարժները կարող են կիսվել երեխաների հետ աշխատելու իրենց փորձով, մեթոդներով և մոտեցումներով, ինչը կարող է բարելավել կրթական գործընթացի որակը:

- *Փոխադարձ աջակցություն և օգնություն:* Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում մանկավարժական գործընկերները կարող են օգնել միմյանց բարդ իրավիճակները լուծելու հարցում, խորհուրդներ տալ, աջակցել: Սա թիմում ստեղծում է բարենպաստ մթնոլորտ և բարձրացնում աշխատանքի արդյունավետությունը:

- *Մասնագիտական հմտությունների զարգացում:* Համագործակցությունը թույլ է տալիս մանկավարժներին զարգացնել իրենց մասնագիտական հմտություններն ու կարողությունները: Փոխադարձ ուսուցումը և փորձի փոխանակումը նպաստում են մտահորիզոնի ընդլայնմանը և նոր գիտելիքների ձեռքբերմանը: Բացի այդ, մանկավարժները կարող են անցկացնել համատեղ վերապատրաստումներ և սեմինարներ, ինչը նպաստում է մասնագիտական աճին:

- *Թիմային ոգու ամրապնդում:* Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կազմի շրջանակներում

---

³ Пятаева, С. А. Методическая поддержка профессионального саморазвития воспитателя дошкольного образовательного учреждения: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08, Волгоград, 2005 էջ 26

համագործակցությունը նպաստում է հավաքական ոգու և ստեղծագործական մթնոլորտի ամրապնդմանը: Փոխադարձ վստահությունն ու աջակցությունը հնարավորություն են տալիս մանկավարժների միջև ներդաշնակ հարաբերություններ ստեղծել, ինչը դրականորեն է ազդում երեխաների հետ աշխատանքի և նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում տիրող ընդհանուր մթնոլորտի վրա:

- *Մոտիվացիայի և ոգևորության բարձրացում:* Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական անձնակազմում համագործակցությունը օգնում է բարձրացնել թիմի անդամների մոտիվացիան և ոգևորությունը: Փոխադարձ աջակցությունը և փորձի փոխանակումը օգնում են մանկավարժներին իրենց գնահատված և պահանջված զգալ, ինչը դրականորեն է ազդում նրանց աշխատանքի և մասնագիտության նկատմամբ վերաբերմունքի վրա:

Համագործակցության գործընթացում մանկավարժների միջև ակտիվորեն զարգանում են միջանձնային հարաբերությունները: Է.Վ. Կորոտաևան նշում է, որ կրթական գործընթացում միջանձնային հարաբերությունների դրական կամ բացասական բնույթը կարևոր գործոն է, որը ոչ պակաս կարևոր է թիմի անդամների համար, քան կրթական գործունեության կազմակերպումը:⁴

Մանկավարժական համագործակցությունը մանկավարժական աշխատողից պահանջում է ունենալ **հետևյալ հմտությունները**⁵

1. Կենտրոնանալ նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ընդհանուր նպատակներին և խնդիրներին հասնելու վրա,
2. Մասնագիտական լիազորությունների, գործառույթների և դերերի բաշխում մանկավարժական կազմի անդամների միջև՝ ելնելով նրանց մասնագիտական զարգացման մակարդակից և անհատական ունակություններից.

---

⁴ Коротаяева, Е. В., Педагогика взаимодействия: теория и практика: учеб. Пособие, М.-Берлин: Директ-Медиа, 2014, էջ 92

⁵ Организация сотрудничества в педагогическом коллективе ДОО URL-
https://spravochnick.ru/pedagogika/organizaciya_sotrudnichestva_v_pedagogicheskom_kollektive_doo/

3. Մանկավարժական թիմի անդամների համար միմյանց գործունեությունը լրացնելու հմտություններ,

4. Արդյունավետ կոլեկտիվ գործունեության և թիմային աշխատանքի կազմակերպման հմտություններ,

5. Սեփական կարծիքն արտահայտելու և այն պաշտպանելու հմտություններ,

6. Մանկավարժական անձնակազմի բոլոր անդամների համար փոխադարձ հարգանքի, հանդուրժողականության և համերաշխության հմտություններ,

7. Կոնֆլիկտային իրավիճակներին կառուցողականորեն վարվելու հմտություններ:

Այսպիսով՝ մանկավարժական անձնակազմի ներսում համագործակցությունը մանկավարժի մասնագիտական աճի գործոններից մեկն է: Մի կողմից մասնագիտական աճը կարող է արդյունավետ լինել միայն համագործակցության պայմանով, մյուս կողմից՝ մանկավարժների մասնագիտական աճն ինքնին ամրապնդում է նրանց համագործակցությունը:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կազմում համագործակցությունը կարող է լինել հետևյալ ձևերով ու մեթոդներով՝

1. **Խմբային պլանավորում և քննարկում:** Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կազմի համագործակցության ձևերից մեկը կոլեկտիվ պլանավորումն ու քննարկումն է: Մանկավարժները կարող են հավաքվել՝ քննարկելու ծրագրերն ու նպատակները, կիսվելու գաղափարներով և փորձով և համատեղ որոշումներ կայացնելու, թե ինչպես կազմակերպել կրթական գործընթացը:

2. **Գործընկերների դիտարկում և հետադարձ կապ:** Գործընկերների դիտարկումը և հետադարձ կապը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական անձնակազմում համագործակցության կարևոր մեթոդներ են: Մանկավարժները կարող են հետևել իրենց գործընկերների աշխատանքին, տալ նրանց հետադարձ կապ և խորհուրդներ՝ բարելավելու դասավանդման պրակտիկան: Սա նպաստում է մասնագիտական

հմտությունների զարգացմանը և կրթության որակի բարելավմանը նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում:

3. Համագործակցային ուսուցում և համատեղ դասերի պլանավորում:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական անձնակազմում համագործակցության արդյունավետ ձևեր են նաև համագործակցային ուսուցումը և համատեղ դասերի պլանավորումը: Մանկավարժները կարող են աշխատել զույգերով կամ խմբերով՝ դասեր մշակելու, մտքեր և նյութեր փոխանակելու և միասին դասեր տալու համար: Սա օգնում է հարստացնել ուսուցման գործընթացը և բարձրացնել երեխաների մոտիվացիան:

4. Պարբերաբար հանդիպումներ և խնդիրների քննարկում:

Հերթական հանդիպումները և խնդիրների քննարկումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կազմի համագործակցության անբաժանելի մասն են: Մանկավարժները կարող են հավաքվել հանդիպումների ժամանակ՝ քննարկելու ընթացիկ խնդիրները, կիսվելու փորձով և համատեղ լուծումներ գտնելու համար: Սա օգնում է բարելավել հաղորդակցությունն ու համագործակցությունը թիմի ներսում և բարելավում է աշխատանքի արդյունավետությունը:

5. Փոխադարձ օգնություն և աջակցություն:

Փոխադարձ օգնությունն ու աջակցությունը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կազմի համագործակցության կարևոր կողմերն են: Մանկավարժները կարող են օգնել միմյանց լուծել խնդիրները, փոխանակել նյութեր և մտքեր, աջակցել միմյանց դժվարին իրավիճակներում: Սա օգնում է ստեղծել վստահելի հարաբերություններ և ամրապնդել թիմը:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կազմի համագործակցության այս բոլոր ձևերն ու մեթոդները օգնում են ստեղծել բարենպաստ կրթական միջավայր, բարելավել կրթության որակը և հասնել նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ընդհանուր նպատակներին:

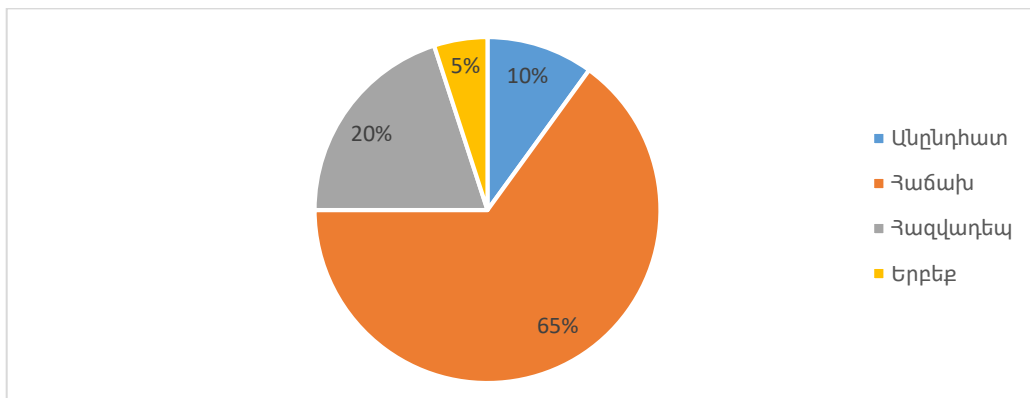
Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում դաստիարակների գործընկերների հետ համագործակցության ուսումնասիրություն

Հետազոտական աշխատանքի շրջանակներում Հրազդան համայնքի թիվ 7 նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում կատարվել է հարցում բացահայտելու համար դաստիարակների պատրաստակամությունը համագործակցելու գործընկերների հետ: Հարցաթերթիկը ներկայացված է Հավելված 1-ում:

Հարցվածների մեծ մասն ունի նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում աշխատանքայի 5-10 տարվա փորձ:

Հարցման արդյունքում պարզ դարձավ, որ հարցվածների 65%-ը հաճախ է համագործակցում գործընկերների հետ:

Գծապատկեր 1. Դաստիարակների համագործակցության հաճախականությունը գործընկերների հետ

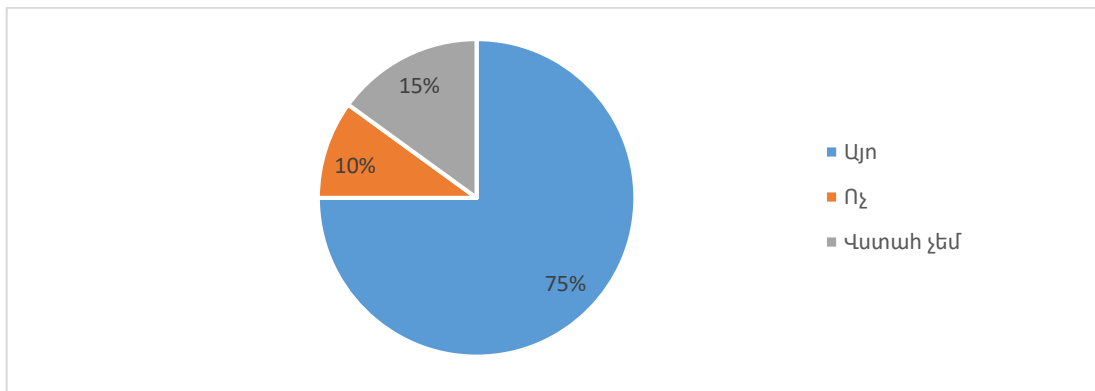
Դաստիարակները առավել հաճախ համագործակցում են գործընկերներ հետ դասերի պլանավորման(80%), թիմային հանդիպումների (75%) և դասավանդման ռեսուրսների փոխանակման (60%) ձևով:

Հարցվածների 90%-ը կարծում է, որ գործընկերների հետ համագործակցությունը դրականորեն է ազդում իրենց ուսուցման պրակտիկայի վրա: Երեք առավել հաճախ նշվող առավելություններն են՝ ուսուցման բարելավված ռազմավարությունը (85%), երեխաների ուսուցման բարձրացված արդյունքները (75%) և աշխատանքից բավարարվածության բարձրացումը (60%):

Հարցվածների 45%-ը որպես համագործակցության խոչընդոտ նշել է ժամանակի պակասը և ոչ բավարար ռեսուրսները: Անբավարար հաղորդակցությունը կարող է հանգեցնել թյուրիմացությունների, առկա խնդիրների մասին տեղեկատվության պակասի, ինչպես նաև ասեկոսների ու անվստահության: 30%-ը որպես էական խոչընդոտ նշել է ուսուցման տարբեր հայացքները և մոտեցումները: Համագործակցությունն ընդլայնելու համար ամենաշատ առաջարկվող նախաձեռնությունները ներառում են կանոնավոր թիմային գործունեությունը (60%) և համատեղ ուսուցման համար հատկացված ժամանակը (55%):

Հարցվածների 75%-ը ցանկություն է հայտնել մասնակցելու համագործակցային ծրագրերին կամ աշխատաժողովներին:

Գծապատկեր 2. Համագործակցային ծրագրերին և աշխատաժողովներին մասնակցության պատրաստակամությունը

Հարցումը ցույց տվեց, որ ավելի քիչ աշխատանքային փորձ ունեցող մանկավարժները հակված են ավելի շատ մասնակցել այնպիսի միջոցառումներին, ինչպիսիք են թիմային հանդիպումները, մինչդեռ ավելի մեծ փորձ ունեցողները ձգտում են ներգրավվել համատեղ դասավանդման և մասնագիտական զարգացման նիստերում:

Կարևոր է նշել, որ հետազոտության ընթացքում ընդգծված խոչընդոտների լուծումը կարող է հետագայում խթանել համագործակցությունը նախադպրոցական տարիքի դաստիարակների միջև՝ ի վերջո դրականորեն ազդելով ուսուցման պրակտիկայի և սովորողների արդյունքների վրա:

Դաստիարակների միջև համագործակցության կազմակերպման հետ կապված խնդիրներն ու դժվարությունները հաղթահարելու առանցքային ուղիներից մեկը նրանց

միջև բաց և վստահելի հաղորդակցություն հաստատելն է: Կարևոր է ստեղծել այնպիսի մթնոլորտ, որում թիմի յուրաքանչյուր անդամ իրեն հարմարավետ զգա՝ արտահայտելու իր մտքերը, գաղափարներն ու մտահոգությունները: Կանոնավոր հանդիպումները, քննարկումները և բաց երկխոսությունները կօգնեն բարելավել հաղորդակցային հարաբերությունները և վերացնել թյուրըմբռումները:

Դաստիարակների թիմում հաջող համագործակցության համար անհրաժեշտ է մշակել ընդհանուր նպատակներ և խնդիրներ, որոնք կմիավորեն բոլոր մասնակիցներին: Մա կօգնի ստեղծել միասնական ուղղություն և կենտրոնանալ ընդհանուր շահերի վրա: Մանկավարժները պետք է հնարավորություն ունենան արտահայտելու իրենց առաջարկներն ու գաղափարները այս նպատակներին հասնելու համար, ինչպես նաև մասնակցելու դրանց պլանավորմանն ու իրականացմանը:

Դաստիարակների շարունակական վերապատրաստումն ու զարգացումը մանկավարժական թիմում հաջող համագործակցության կարևոր կողմն է: Դասընթացների, սեմինարների կազմակերպումը և փորձի փոխանակումը կօգնի բարելավել իրենց հմտություններն ու գիտելիքները, ինչպես նաև բարձրացնել պրոֆեսիոնալիզմի մակարդակը:

Այս մեթոդների կիրառումը կօգնի հաղթահարել այն խնդիրներն ու դժվարությունները, որոնք ծագում են նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կազմում համագործակցություն կազմակերպելիս:

Եզրակացություններ

Հետազոտական աշխատանքի նպատակն էր զարգացնել նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժների միջև համագործակցությունը՝ նախադպրոցական կրթության հիմնական կրթական ծրագրի արդյունավետ իրականացման համար:

Մանկավարժների համագործակցությունը գործընկերների հետ կարևոր է ցանկացած կրթական հաստատության հաջողության համար: Համատեղ ջանքերի շնորհիվ մանկավարժական աշխատողները կարող են ստեղծել դրական միջավայր ինչպես իրենց, այնպես էլ իրենց սովորողների համար: Մտքերի, փորձի փոխանակումը և փոխադարձ աջակցությունը նպաստում են մանկավարժի մասնագիտական աճին և զարգացմանը: Միասին աշխատելով՝ մանկավարժները կարող են ավելի արդյունավետ կերպով լուծել մարտահրավերները և գտնել նորարարական լուծումներ՝ բարձրացնելու կրթության ընդհանուր որակը: Ավելին, մանկավարժների միջև համագործակցությունը դրական օրինակ է հանդիսանում երեխաների համար: Նրանք անմիջականորեն ականատես են լինում թիմային աշխատանքի, հաղորդակցության և ուսուցման հավաքական նվիրվածության արժեքին:

Հետազոտական աշխատանքի ընթացքում կատարվել է հարցում պարզելու համար մանկապարտեզում դաստիարակների պատրաստակամությունը համագործակցել գործընկերների հետ: Հարցման արդյունքում պարզվեցին մանկապարտեզում դաստիարակների համագործակցությանը խոչընդոտող խնդիրները, որոնց լուծումը կարող է խթանել դաստիարակների միջև համագործակցության զարգացմանը:

Ամփոփելով, մանկավարժների համագործակցությունը գործընկերների հետ ոչ միայն մասնագիտական պարտավորություն է, այլ կրթության շարունակական կատարելագործման համար կարևոր պայման: Զարգացնելով համագործակցության մշակույթը, կրթական հաստատությունները կարող են ստեղծել աջակցող և դինամիկ միջավայր, որը դրականորեն կազդի ինչպես մանկավարժների, այնպես էլ երեխաների վրա:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Коротаяева, Е. В., Педагогика взаимодействий: теория и практика: учеб. Пособие, М.-Берлин: Директ-Медиа, 2014
2. Организация сотрудничества в педагогическом коллективе ДОО URL-
https://spravochnick.ru/pedagogika/organizaciya_sotrudnichestva_v_pedagogicheskom_kollektive_doo/
3. Паштон Л. М., Содержание понятия «сотрудничество учителей» в школе: его характеристики, формы и предпосылки URL-
<https://cyberleninka.ru/article/n/soderzhanie-ponyatiya-sotrudnichestvo-uchiteley-v-shkole-ego-harakteristiki-formy-i-predposylki>
4. Пятаева, С. А. Методическая поддержка профессионального саморазвития воспитателя дошкольного образовательного учреждения: дис. ...канд. пед. наук: 13.00.08, Волгоград, 2005
5. Doppenberg J. J., Bakx A. W. E. A. & den Brok P. J. Collaborative teacher learning in different primary school settings, Teachers and Teaching: Theory and Practice. 2012. No. 18

Հավելված 1

Շնորհակալություն մեր հարցմանը մասնակցելու համար: Ձեր պատասխաններն արժեքավոր են նախադպրոցական միջավայրում մանկավարժների գործընկերների հետ համագործակցության հետ կապված խնդիրներն հասկանալու համար: Խնդրում ենք պատասխանել հետևյալ հարցերին:

Բաժին 1. Ժողովրդագրական տվյալներ

1.1. Անուն (ըստ ցանկության): _____

1.2. Պաշտոնը/Դերը նախադպրոցական հաստատությունում: _____

1.3. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում աշխատանքային փորձ:

_____

1.4. Քանի՞ գործընկերոջ հետ եք պարբերաբար համագործակցում: _____

Բաժին 2. Համագործակցության պրակտիկա

2.1. Որքա՞ն հաճախ եք համագործակցում ձեր հասակակիցների հետ:

- Անընդհատ
- Հաճախ
- Հազվադեպ
- Երբեք

2.2. Ի՞նչ ձևով ենք համագործակցում: (Ընտրեք բոլորը, որոնք կիրառվում են)

- Դասի պլանավորում
- Ուսուցման ռեսուրսների փոխանակում
- Համատեղ ուսուցում
- Մասնագիտական զարգացման նիստեր
- Թիմային հանդիպումներ
- Այլ (խնդրում ենք նշել): _____

Բաժին 3. Ակնկալիքները համագործակցությունից

3.1. Որքանով եք կարծում, որ գործընկերների հետ համագործակցությունը դրականորեն կարող է ազդել ձեր դասավանդման պրակտիկայի վրա:

- Ընդհանրապես
- Թեթևակի
- Չափավոր
- Շատ

3.2. Ձեր կարծիքով, որո՞նք են գործընկերների հետ համագործակցության հիմնական առավելությունները: (Ընտրեք մինչև երեքը)

- Ուսուցման բարելավված ռազմավարություն
- Երեխաների ուսուցման արդյունքների բարելավում
- Աշխատանքային բավարարվածության բարձրացում
- Մասնագիտական զարգացում
- Գործընկերների հետ հարաբերությունների ամրապնդում
- Այլ (խնդրում ենք նշել): _____

Բաժին 4. Համագործակցության խոչընդոտները

4.1. Ձեր գործընկերների հետ համագործակցելու որևէ խոչընդոտ ունե՞ք: (Կարելի է ըտրել մի քանի տարբերակ)

- Ժամանակի պակաս
- Ոչ բավարար ռեսուրսներ
- Հաղորդակցման դժվարություններ
- Ուսուցման տարբեր հայացքներ և մոտեցումներ
- Անձնական կոնֆլիկտներ
- Այլ (խնդրում ենք նշել): _____

4.2. Ինչպե՞ս են այս խոչընդոտներն ազդում համագործակցելու ձեր պատրաստակամության կամ ունակության վրա: (Պատասխան) _____

Բաժին 5. Ապագա համագործակցություն

5.1. Ի՞նչ կուժեղացնի մանկավարժների համագործակցությունը գործընկերների հետ:
(Պատասխան) _____

5.2. Կհետաքրքրվե՞ք մասնակցել ավելի կառուցվածքային համագործակցային ծրագրերի կամ աշխատաժողովների:

- Այո
- Ոչ
- Վստահ չեմ